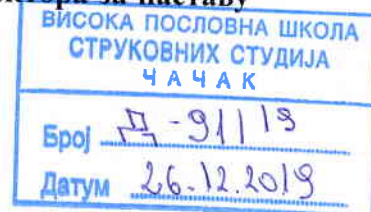

УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ МАСТЕР СТРУКОВНОГ РАДА

Аутор овог упутства је проф. др Ана Ануфријев, помоћник директора за наставу у Високој пословној школи струковних студија „Чачак“

САДРЖАЈ:

УВОД

1. ПОЈАМ, СВРХА И ИСХОД ПИСАЊА МАСТЕР СТРУКОВНОГ РАДА
2. ПРИПРЕМЕ ЗА ПИСАЊЕ МАСТЕР СТРУКОВНОГ РАДА
3. ОСНОВНЕ СМЕРНИЦЕ ЗА СТРУКТУРНО УРЕЂЕЊЕ МАСТЕР СТРУКОВНОГ РАДА
4. ТЕХНИЧКЕ СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ МАСТЕР СТРУКОВНОГ РАДА
5. ИЗРАДА ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ ЗА ОДБРАНУ МАСТЕР СТРУКОВНОГ РАДА

УВОД

Ово упутство намењено је студентима мастер струковних студија Високе пословне школе струковних студија „Чачак“ из Београда. Циљ упутства је лакша и бржа израда мастер струковног рада (у даљем тексту: мастер рад), који ће садржински, методолошки и технички одговарати основним захтевима за радове ове врсте. Упутство може бити од користи и свим наставницима који ће се наћи у улози ментора, али и онима који тек почињу да обрађују, или тек намеравају да обрађују научно-стручне проблеме ове врсте.

По својој садржини и структури мастер рад представља завршни рад студената мастер струковних студија који има обележје истраживачко-практичног рада. Мастер рад представља самостални стручни рад, који кандидат израђује у сарадњи и под вођством изабраног ментора. Израдом мастер струковног рада кандидат треба да покаже: способност примене теоријског и практичног знања у самосталној обради актуелне теме; способност да методолошки интегрише и прикаже сва стечена знања, да решава сложене теоријске и/или практичне проблеме у изабраној ужој области на нивоу дескрипције, класификације, објашњавања и систематизације; способност коришћења релевантних извора, способност анализе добијених података и способност да представи резултате истраживања.

1. ПОЈАМ, СВРХА И ИСХОД ПИСАЊА МАСТЕР РАДА

Мастер рад је теоријско и истраживачко-практично дело на одређену тему која је дефинисана као предмет истраживања у теми рада. Тема рада припада одређеној предметној области, чијом израдом кандидат показује оспособљеност, самосталност и зрелост за решавање питања и проблема у оквиру струке за коју се школовао. Мастер рад треба да представља спој теоријског и практичног истраживања кандидата. Стога, битне одлике мастер струковног рада треба да буду систематичност, методичност и аргументованост.

2. ПРИПРЕМА ЗА ПИСАЊЕ МАСТЕР РАДА

Избор теме

Избор теме за израду мастер рада резултат је консултација кандидата и изабраног наставника – ментора. Наставно-стручно веће Школе на почетку сваке школске године усваја предлог тема за текућу школску годину коју предлажу наставници ангажовани на мастер студијском програму који изводи Школа. Избор теме треба да одреди лични афинитет кандидата према одређеној стручној или апликативно-стручној области, као и његово претходно знање и искуство. Тема рада може да буде резултат теоријског приступа одређеном проблему, или практичног аспекта истраживачко-стручне области. Без обзира ком аспекту припада, тема треба да задовољи одређене критеријуме: савременост и актуелност, атрактивност, релевантност за дату истраживачку стручну област, подобност за обраду, подобност за дискусију, прецизност и сл.

Библиографска припрема

Након избора теме и обављања формалности око пријаве теме и добијања Одлуке о прихватању теме од стране Комисије за мастер струковне студије Школе, приступа се, у консултацији са ментором, прикупљању литературе која је кандидату неопходна за добијање релевантних података, истраживању, изради рада и извођењу адекватних закључака.

Истраживање треба да се ослања на изворе података који су примарни или секундарни. До примарних података долази се на основу сопствено спроведених истраживања (анкете, интервјуи, итд.). Секундарни извори података односе се на разне писане материјале (књиге, монографије, радове презентоване на домаћим или иностраним скуповима, радове објављене у домаћим или међународним часописима, резултате већ спроведених истраживања, разна документа из привредних и јавних установа и на друге материјале у штампаном или електронском облику).

3. ОСНОВНЕ СМЕРНИЦЕ ЗА СТРУКТУРНО УРЕЂЕЊЕ МАСТЕР СТРУКОВНОГ РАДА

Мастер рад студент пише ћиричним писмом.

Мастер рад треба да обухвата:

1. Насловну страну
2. Изјаву о ауторству
3. Сагласност Комисије за оцену и одбарну мастер рада да је одобрила рад
4. Садржај
5. Увод
6. Разраду одобрене теме
7. Закључак
8. Списак литературе

Насловна страна (корице и поткорице) је прописана у погледу елемената и треба да изгледа овако:

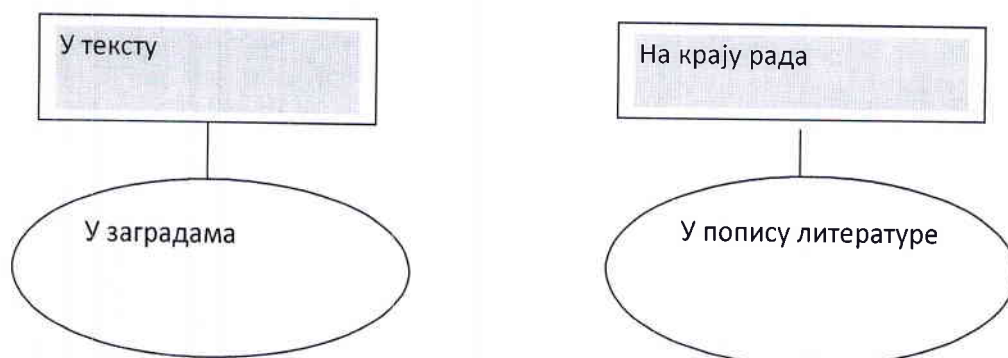
ВИСОКА ПОСЛОВНА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА „ЧАЧАК“ БЕОГРАД (Фонт: Times New Roman 18 Bold) Лого Школе	
МАСТЕР РАД (Фонт Times New Roman 16 Bold) (тема) (Фонт: Times New Roman 14-22)	
Ментор:	Кандидат:
	Бр. индекса:
(Фонт: Times New Roman 14)	
Београд, година	

Изјава о ауторству налази се у Правилнику о поступку припреме, израде и одбране мастер рада у Прилогу I МСС – Образац 3 и може се преузети на сајту школе или у Студентској служби.

У садржају су наведени сви наслови и поднаслови у раду, као и бројеви страна на којима се налазе.

У уводу се презентује теме која се разматра у раду, указује се на њен значај и мотиве за обраду и даје кратак преглед структуре рада.

Кандидат обрађује тему рада у разради мастер рада. Овај део садржи приказ теоријских и практичних резултата који се односе на задату тему. Рад треба да има јасну логичку структуру исказану у више поглавља означених насловима и поднасловима. Кандидат је дужан да у тексту мастер рада напише под цитатом део (у угластим заградама само презиме, годину издања књиге, научног рада, чланка и сл. Који су коришћени у раду, као и број стране са које је преузет текст), или цео научни рад, део књиге, чланка и сл., који је коришћен у раду. Цитирање извршити у АПА стилу и у оквиру текста и са списком референци на крају рада.

Пример директног цитирања:

„Чист губитак од пореза повећава се чак и брже од величине пореза. То је зато што је чист губитак површина троугла, а површина троугла зависи од квадрата његове величине“ [Менкју, 2004, стр. 169].

Пример парафразирања:

Менкју [2004, стр.169] објашњава како се чист губитак од пореза повећава. Наводи да се чист губитак од пореза повећава брже него што се повећава величина пореза, а као пример наводи се површина троугла која зависи од квадрата његове величине.

У попису литературе наводи се потпуна информација о делу које је коришћено као извор података:

Menkiw, G, (2004) *Принципи економије*, Београд: Економски факултет, ЦИД.

У закључку мастер рада кандидат даје закључак у коме презентује резултате до којих је дошао у раду, као и могућност практичне примене резултата истраживања.

У последњем делу рада даје се списак литературе који обухвата све библиографске изворе коришћене приликом израде мастер рада (књиге, чланци, монографије, сајтови, извештаји компанија, итд.).

По потреби могуће је додати прилоге на крају мастер рада.

4. ТЕХНИЧКЕ СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ МАСТЕР СТРУКОВНОГ РАДА

Обим текста: најмање 35, а највише 60 страница.

Формат текста: А4 (210*297 mm), маргине, унутрашња лева 3 cm, а остале све по 2,5 cm, проред 1,5 lines, *Justified* поравнање, First line: 1,25 cm.

Величина фонта текста: Times New Roman 12

Величина фонта наслова:

1. НАСЛОВ ПОГЛАВЉА – фонт: Times New Roman 13, All caps, Bold

1.1. Поднаслов поглавља – фонт Times New Roman 12, Bold

1.1.1 Други ниво поднаслова – фонт Times New Roman 12, Italic

Слике или графикони: означавају се редним бројевима и насловом. Коришћен фонт **Times New Roman 11, Bold**. Нумерација и назив слика врши се на нивоу целог рада. Испод нумерације и назива слике, или графикона, наводи се цео извор: Презиме, прво слово имена, (година издања). *Назив дела*. Место издања: Издавач, број стране на којој се извору слика или графикон налази – фонт *Times New Roman 10, Italic*

Слика 1 Врсте послова у инвестиционом банкарству

Извор: Ануфријевић А. (2017) Увод у финансијска тржишта. Београд, Висока пословна школа струковних студија „Чачак“, стр. 38

Табеле: означавају се редним бројевима и свака од њих има свој назив. Фонт је такође **Times New Roman 11, Bold**. Нумерација табела се врши на нивоу целог рада. Испод табеле наводи се цео извор: Презиме, прво слово имена. (година издања). Назив дела. Место издања, Издавач, број стране на којој се у извору слика или табела налази – фонт је *Times New Roman 10 Italic*.

Табела 1. Структура странака у банкарском сектору према степену ризика и примењеним радњама и мерама

Степен ризика	Број странака	Учешће у %	Примењене мере	Број странака	Учешће у %
Низак	5.782.766	48,38	Поједностављене	1.884.575	15,77
Средњи	6.081.324	50,87	Опште	9.966.214	83,37
Висок	89.856	0,75	Појачане	103.157	0,86
	11.953.946	100%		11.953.946	

Извор: (2019) Анализа одговора банака на достављени Упитник о активностима банке из области управљања ризиком од прања новца и финансирања тероризма за прво тромесечје 2019. године. НБС

Формуле: користити *Equation Editor*, са нумерацијом на десној ивици.

$$r_{ef} = (r^t - 1 + k) / k^{(1:k)} \quad (1)$$

Бројеви: бројеви који означавају количину наводе се у тексту нумерички, ако су двоцифрени (нпр. 87 учесника, 52 000 симулација), а за једноцифрене бројеве користи се вербална ознака (нпр. девет фактора, три навода). Од овог правила се одступа у следећим случајевима: када се једноцифрени бројеви наводе у комбинацији са вишецифреним бројевима (нпр. 8 од 256 предузећа), када бројеви претходе природним или статистичким јединицама мере (нпр. 5 година, 7%), када су бројеви део описа неке рачунске операције (нпр. помножен са 3), као и када су бројеви део неког низа. Ако је неопходно почети реченицу или наслов бројем, онда се он наводи вербалном словима.

Стил писања: текст треба да буде јасан, правописно и граматички исправан. У раду писаном на ћирилици потребно је што мање користити стране речи и изразе. Туђице треба свести само на повремене, у мери у којој су неопходне и писати их у изворном облику (користити стил *Italic*). Посуђенице се пишу према устаљеном домаћем изговору, а не у оригиналу (нпр. софтвер, а не software) и мењају се по падежима.

Скраћенице у форми акронима се пишу тако што се у загради обавезно наводи оригинални израз, који је скраћен први пут када се употреби, али без понављања пуног израза у даљем тексту. Избежавати стављање скраћеница у наслове. Уместо употребе сликовитих, лирских описа, двосмислених, дугих и комплексних реченица, препоручљивија је употреба актива као основе за краћи, директнији, тачнији и коректнији начин изражавања. Употреба првог лица множине је пожељнији стил писања од првог лица једнине (нпр. „истражили смо“ уместо „истражио/ла сам“). Алтернативно, може се користити и треће лице једнине у неодређеном облику („истражено је“), уколико је стилски природно за реченицу у којој се употребљава. У заглављу (header) није препоручљиво писати име кандидата или назнаку да је питању мастер струковни рад, као ни назив рада.

ЦИТИРАЊЕ И НАВОЂЕЊЕ ЛИТЕРАТУРЕ

Навођење књиге или монографије

Презиме, Иницијал имена. (Година). *Наслов*. Место: Издавач
(**Један аутор**)

1. Богићевић Миликић, Б. (2015). *Менаџмент људских ресурса*. Београд: Економски факултет Универзитета у Београду.

(**Више аутора**)

2. Петковић, Н., Јанићијевић, Н., Богићевић Миликић, Б. (2014) *Организација*. Београд: Економски факултет Универзитета у Београду.

Чланци у часописима

Презиме, Иницијал имена. (Година). *Наслов*. *Назив часописа*, волумен (број суплемента), прва страна чланка-последња страна чланка).

(**Један аутор**)

3. Coklar, A. N. (2012). Evaluations of students on Facebook as an aducational environment. *Turkish Online Journal of Qualititative Inquiry*, 3(2), 42-53.

(**Више аутора**)

4. Костић, В., Милутиновић, М., Николић, М. (2018). Развојне перформансе текстилне индустрије Србије. *Економске теме*, 56(4), 487-502.

Када рад има три, четири или више аутора први пут треба навести имена свих аутора а у каснијим навести само име првог аутора и иза тога навести “и др”

На пример:

Костић, Милутиновић и Николић [2018,стр.223] су ценили.... (када се први пут спомиње у тексту); Костић и др. [2018,стр.223] су ценили... (свако следеће навођење).

(Рад са шест и више аутора)

Ако рад има шест и више аутора наводи се име само првог аутора и „и др” сваки пут. Изузетак је уколико има више радова са шест или више аутора, тада треба навести име првог аутора и имена других аутора (онолико колико је потребно да се разликују две референце).

На пример, ако имамо:

5. Kosslyn, Koeing, Barret, Cave, Reed, Tang & Gabrieli (1992)
6. Kosslyn, Koeing, Gabrieli, Tang Marsolek & Daly (1992)

Онда пирамо у тексту на следећи начин:

Kosslyn, Koeing, Barrett и др. [1992]

Kosslyn, Koeing, Gabrieli и др. [1992]

Уколико нема потребе за разликовањем, онда имамо:

7. Благојевић Д., Радуловић М., Гаврилов М., Лукић А., Санто Д., Марковић С. (2019) „Residents perception of renewable energy sources – A case study: Temska Willage, Stara Planina” *Zbornik radova Geografskog Instituta “Jovan Cvijić”* Књига 63-3 број 3, 271-278.

Цитирање вршимо на следећи начин:

Благојевић Д., и др. [2019,].

Саопштење у зборнику са научне конференције штампано у целини

Презиме, Иницијал имена. (Година). Наслов. У: *Назив зборника*, (прва страна чланка-последња страна чланка). Место: Издавач

8. Ануфријев, А., Дашић, Г. (2018). Challenges of spa tourism in the Republic of Serbia for the rehabilitation of children with motor skills. У: *Tourism in function of development of the Republic of Serbia –Tourism in era of digital transformation*. (стр. 714-731). Врњачка Бања: Факултет за хотелијерство и туризам.

Извори са Интернета

Наслов стране, сајт, (датум преузимања података)

9. Eurostat regional yearbook, 2019 edition,
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10095393/KS-NA-19%E2%80%911001-EN-N.pdf/d434affa-99cd-4ebf-a3e3-6d4a5f10bb07> (10.12.2019.)

Радови институција, удружења, агенција и сл.

Када је рад објављен од неке организације, удружења, компаније, државне институције, невладине организације и сл. Наводи се назив организације и година објаве рада. Прихватљиво је да се користи службена скраћеница у тексту, с тим да се први пут мора навести пун назив скраћенице у загради, а онда се даље у тексту наставља користити скраћеница.

Први цитат: Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) [2017]

Други цитат: OECD [2017].

Дипломски рад, магистарски рад и дисертација

Презиме, Иницијали имена (Година) *Ниво рада и наслов рада*, Место: Високошколска установа.

10. Јакшић, М., (2004) *Докторска дисертација: Компаративна анализа развијених тржишта капитала*, Крагујевац, Економски факултет.

Странице мастер рада нумеришу се узастопним арапским бројевима, на дну стране (footer), почевши од Увода (бр. 1) и закључно са последњом страном листе референци или листе прилога. До Увода се нумерација врши римским бројевима (малим или великим), такође на дну стране.

У попису литературе наводе се сви извори које сте цитирали у свом раду, дакле, референце цитиране у тексту морају се појавити на попису литературе и обрнуто.

Налови књига, радова, часописа итд. се не преводе.

5. ИЗРАДА ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ ЗА ОДБРАНУ МАСТЕР СТРУКОВНОГ РАДА

За усмену одбрану мастер рада кандидат треба да припреми презентацију у програму *MS PowerPoint*. Потребно је водити рачуна да број слајдова буде усклађен са 15 минута излагања. Презентација треба да садржи око 10 слајдова.

Приликом израде презентације кандидат треба да води рачуна и о следећем:

- да први слајд садржи све елементе насловне стране рада
- да наредни слајдови садрже кратак приказ теоријског и емпиријског истраживања, са предлогом за даља истраживања и закључком.
- У презентацији је потребно фокусирати се на најважније резултате добијене приликом израде мастер рада.

О осталим битним детаљима везаним за презентацију, студент се може консултовати са ментором.